

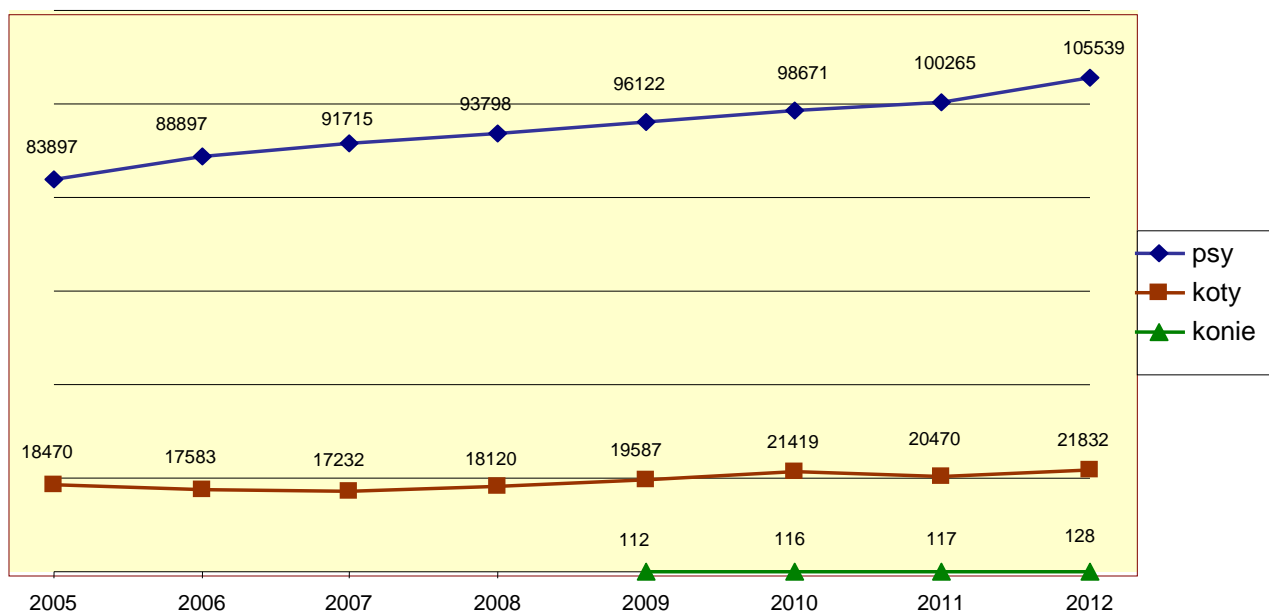
Raport roczny Głównego Lekarza Weterynarii z wizytacji schronisk dla zwierząt za rok 2012.

Raport roczny Głównego Lekarza Weterynarii został opracowany na podstawie raportów z wizytacji schronisk dla zwierząt sporządzonych przez powiatowych lekarzy weterynarii w 2012 r. W danym okresie referencyjnym funkcjonowało w Polsce sto sześćdziesiąt jeden (161) schronisk dla zwierząt, z których sześćdziesiąt sześć (66) utrzymywało wyłącznie psy, dziewięćdziesiąt cztery (94) psy i koty, a jedno (1) konie.

Dane ogólne.

1. Liczba przyjętych zwierząt.

W 2012 roku w schroniskach dla zwierząt przebywało 105 539 psów, 21 832 koty oraz 128 koni. W porównaniu do poprzedniego okresu referencyjnego, odsetek psów utrzymywanych w schroniskach wzrósł o 5,2%, zwiększył się również odsetek przebywających w schroniskach kotów o 6,6%.

Wykres 1. Liczba zwierząt przebywających w schroniskach w latach 2005 – 2012 (dane dla koni od 2009 r.).

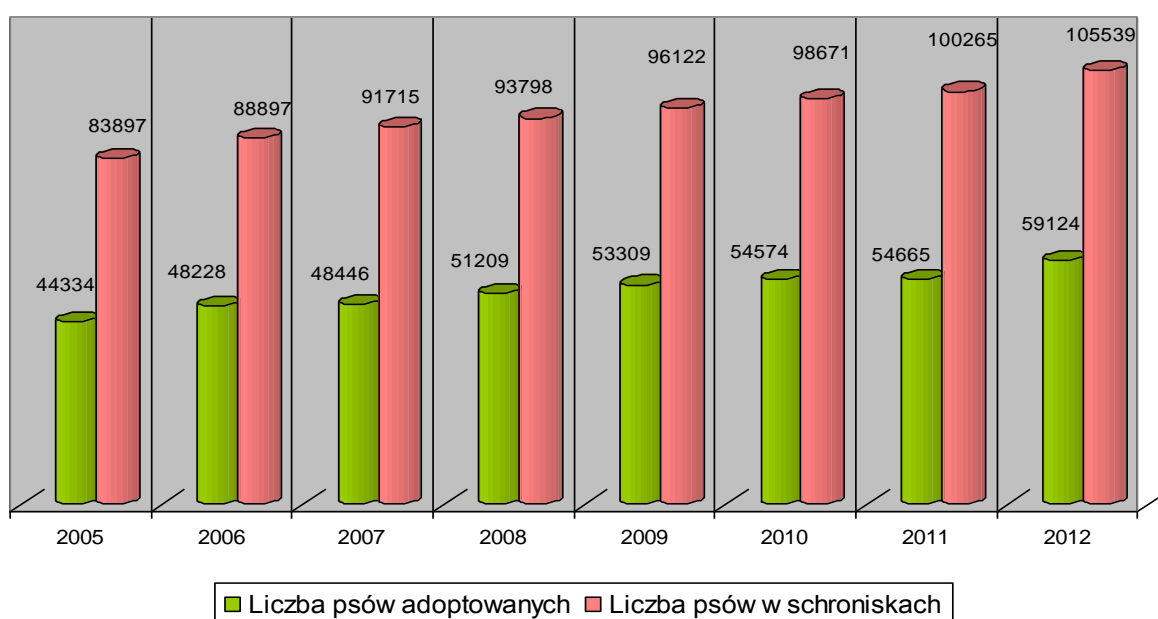
2. Adopcje zwierząt.

Z analizy danych dotyczących liczby zwierząt przebywających w schroniskach dla zwierząt wynika, że zasadniczym problemem wciąż pozostaje przepelnienie schronisk, co związane jest z niedostateczną liczbą miejsc w stosunku do potrzeb, mimo tego, iż liczba schronisk w porównaniu do 2011 r. zwiększyła się o 11 nowych podmiotów. Pomimo obserwowanego rokrocznie wzrostu liczby zwierząt adoptowanych ze schronisk, liczba porzucanych zwierząt trafiających do schronisk

jest wciąż znacznie wyższa niż liczba zwierząt adoptowanych. Niezwykle istotne jest podejmowanie wszelkich działań mających na celu budowanie świadomości społeczeństwa związanej z problemem bezdomności zwierząt oraz podkreślenie zobowiązań płynących z decyzji o posiadaniu zwierzęcia.

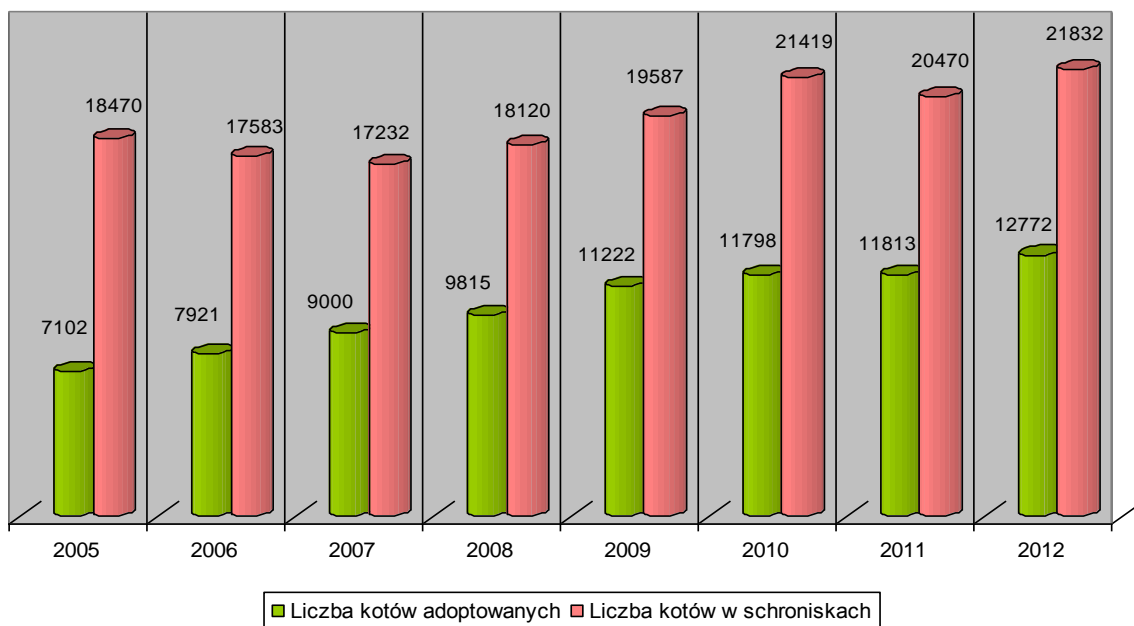
Poniższe zestawienie obrazuje zmiany dotyczące liczby zwierząt adoptowanych ze schronisk w stosunku do liczby zwierząt corocznie przebywających w schroniskach dla zwierząt. W zestawieniach tych, w odniesieniu do liczby psów adoptowanych, uwzględniono zarówno liczbę psów adoptowanych przez nowych właścicieli, jak również liczbę psów odebranych przez dotychczasowych właścicieli.

W 2012 roku w schroniskach przebywało 105 539 psów, natomiast do adopcji trafiło 59 124.

Wykres 2. Liczba psów adoptowanych w stosunku do przebywających w schroniskach w latach 2005 – 2012.

W 2012 r. w schroniskach dla zwierząt przebywało o 5 274 psy więcej niż w poprzednim okresie referencyjnym, natomiast adoptowanych zostało więcej o 4 459 tych zwierząt w porównaniu do roku 2011.

Wykres 2. Liczba kotów adoptowanych w stosunku do przebywających w schroniskach w latach 2005 – 2012.

W 2012 roku w schroniskach przebywały 21 832 koty, natomiast do adopcji trafiło 12 772 zwierzęta tego gatunku. W porównaniu do danych za poprzedni okres referencyjny, w 2012 r. odnotowano wzrost liczby kotów przebywających w schroniskach o 1 362, wzrosła także liczba zwierząt adoptowanych o 959.

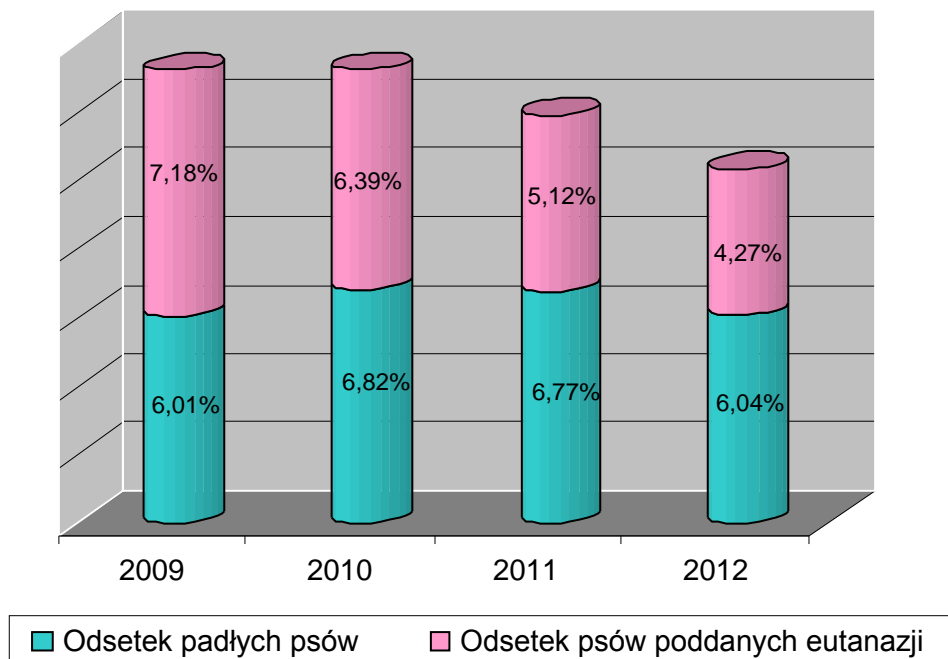
3. Eutanazje oraz padnięcia zwierząt.

W 2012 r. eutanazji zostało poddanych 4 508 psów oraz 1 959 kotów, odnotowano 6 374 padnięć wśród psów oraz 2 960 padnięć wśród kotów.

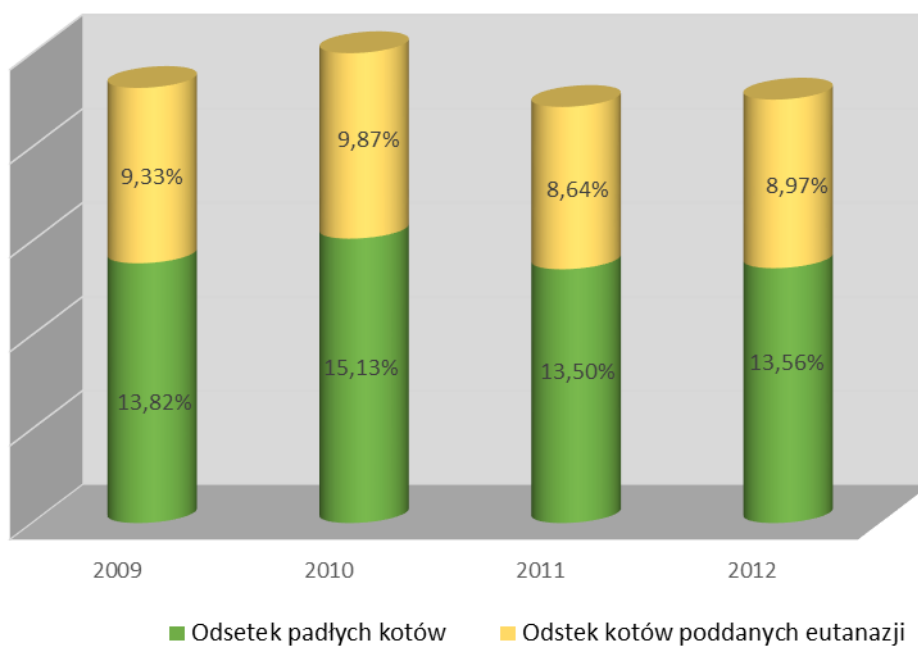
W porównaniu do danych za rok poprzedni, **nieznacznie zmniejszył się zarówno** odsetek psów poddanych eutanazji – o 0,85%, jak również odsetek padłych psów – o 0,73%.

Odnotowano natomiast **nieznaczny wzrost** odsetka kotów poddanych eutanazji – o 0,33% oraz odsetka kotów padłych w schroniskach – o 0,06%.

Przedmiotowe zestawienie zobrazowano na wykresach 3 i 4.

Wykres 3. Dane za lata 2009 – 2012 dotyczące odsetka padnięć oraz eutanazji psów przebywających w schroniskach dla zwierząt.

Wykres 4. Dane za lata 2009 – 2012 dotyczące odsetka padnięć oraz eutanazji kotów przebywających w schroniskach dla zwierząt.

Kontrole w zakresie spełniania przez schroniska dla zwierząt szczegółowych wymagań weterynaryjnych.

W 2012 r. w schroniskach dla zwierząt organy Inspekcji Weterynaryjnej przeprowadziły łącznie 441 kontroli, z których 373 stanowiły kontrole planowe i doraźne, zaś 68 kontroli było kontrolami sprawdzającymi, przeprowadzonymi w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości. Widoczny jest systematyczny wzrost liczby kontroli przeprowadzanych przez organy Inspekcji Weterynaryjnej w schroniskach dla zwierząt, znacznie przekraczający minimalny plan dwóch kontroli danego schroniska w roku, zgodny z wytycznymi zawartymi w instrukcji Głównego Lekarza Weterynarii Nr GIWz.420/AW-32/11 z dnia 20 maja 2011 r. *w sprawie postępowania powiatowych lekarzy weterynarii przy przeprowadzaniu kontroli schronisk dla zwierząt*. W 2012 r. przeprowadzono o 94 kontrole planowe i doraźne więcej niż w roku 2011.

Podczas kontroli stwierdzone zostały przedstawione poniżej nieprawidłowości.

1. Nieprawidłowości infrastrukturalne schroniska, dotyczące:

- nieutwardzonego podłoża na terenie schroniska,
- ubytków w posadzkach oraz wadliwego działania systemu kanalizacji, co w efekcie prowadzi do rozmiękania podłoża, tworzenia się kałuż i zwiększa ryzyko przebywania zwierząt na mokrym podłożu,
- stwierdzano również boksy wymagające modernizacji, zaś w niektórych przypadkach nie zapewniono wszystkim zwierzętom ochrony przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi oraz dostępu do wybiegów umożliwiających realizację zachowań właściwych dla gatunku,
- kolejnym istotnym naruszeniem była niedostateczna liczba boksów lub pomieszczeń przeznaczonych do przeprowadzenia kwarantanny zwierząt oraz odizolowania zwierząt chorych, podejrzanych o chorobę lub zwierząt agresywnych.

Pozostałe, rzadziej stwierdzane nieprawidłowości infrastrukturalne, dotyczyły:

- braku oddzielnego pomieszczenia do wydawania zwierząt,
- braku oddzielnego pomieszczenia przeznaczonego do przeprowadzania zabiegów lekarsko-weterynaryjnych oraz pomieszczenia do przechowywania produktów leczniczych i środków dezynfekcyjnych,
- problemów z przechowywaniem zwłok zwierząt do czasu odbioru przez zakład utylizacyjny.

- ### **2. Nieprawidłowości w prowadzeniu przez schronisko dokumentacji,**
- dotyczące nierzetelnego prowadzenia wykazów zwierząt przebywających w schronisku, które zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 czerwca 2004 r. *w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt* powinny zawierać dane dotyczące opisu zwierzęcia, daty przyjęcia do schroniska, przeprowadzonej kwarantanny, szczepień i zabiegów weterynaryjnych, daty opuszczenia schroniska przez zwierzę oraz śmierci zwierzęcia z podaniem przyczyny. Stwierdzone nieprawidłowości w części schronisk dotyczyły również wydawania adoptowanych zwierząt bez wypisu

zawierającego informacje z powyższego wykazu. W niektórych przypadkach nałożono na schroniska obowiązek przeprowadzenia szkoleń dla pracowników w zakresie prawidłowej opieki nad zwierzętami. Innym stwierdzonym naruszeniem, związanym z nieprawidłowym prowadzeniem dokumentacji, było nierzetelne prowadzenie rejestrów potwierdzających wdrożenie i stosowanie w schronisku programów dezynfekcji i deratyzacji.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, powiatowi lekarze weterynarii wydali 51 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie uchybień, w pozostałych przypadkach zostały wydane zalecenia pokontrolne. W pięciu przypadkach powiatowi lekarze weterynarii wydali decyzje o wykreśleniu schroniska z rejestru podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną.

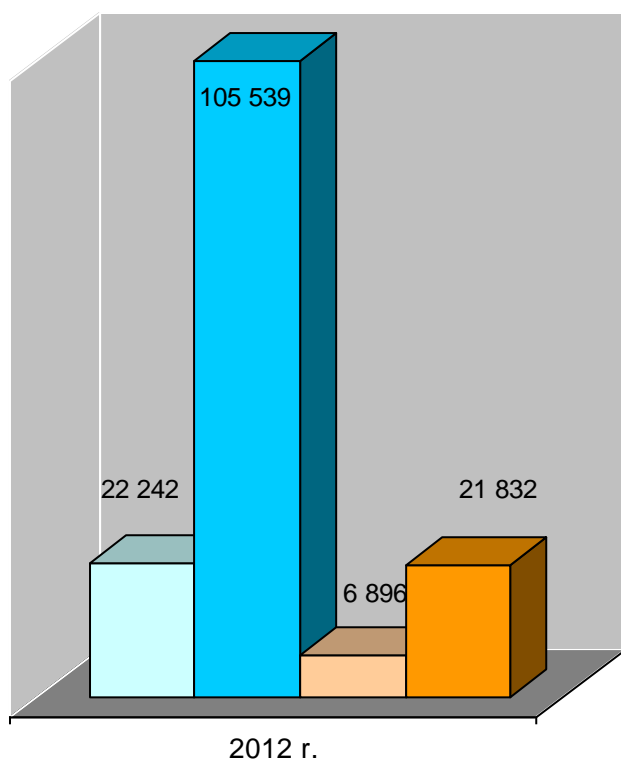
Immunoprofilaktyka oraz zabiegi lekarsko – weterynaryjne w schroniskach dla zwierząt.

Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, obowiązek szczepienia przeciwko wściekliznie dotyczy psów. Natomiast przepisy rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 czerwca 2004 r. *w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt* wskazują, że zarówno psy jak i koty przebywające w schronisku, powinny być zaszczepione przeciwko wściekliznie. W 2012 r. we wszystkich schroniskach, w których były utrzymywane psy, z wyjątkiem 1 schroniska, na teren którego nie wpuszczono kontrolujących organów Inspekcji Weterynaryjnej, w związku z czym brak jest danych dotyczących profilaktyki w tym schronisku, stwierdzono prowadzenie profilaktyki przeciwko wściekliznie. W całym okresie referencyjnym przeciwko wściekliznie zaszczepiono 59 675 psów oraz 5632 koty. Szczepienia kotów przeciwko wściekliznie przeprowadzono w 82 spośród 94 schronisk, w których przebywały koty, zatem nie we wszystkich schroniskach realizowany jest obligatoryjny obowiązek szczepienia kotów przeciwko wściekliznie.

W ciągu ostatnich lat zauważalny jest wzrost liczby schronisk, w których prowadzona jest profilaktyka przeciwko innym chorobom zakaźnym niż wścieklizna. W przypadku psów dotyczy to m. in.: nosówki, parwowirusy, choroby Rubartha, zaś w przypadku kotów panleukopenii i białaczki kotów. Immunoprofilaktyka tych chorób nie wynika z przepisów prawa, jednakże jest bardzo pożądana z uwagi na zwiększone ryzyko wystąpienia choroby zakaźnej i wzrost odsetka śmiertelności w skupiskach zwierząt, szczególnie przy częstej rotacji zwierząt lub przybywania nowych osobników.

Pozytywnym aspektem obserwowanym na przestrzeni ostatnich lat jest stopniowy, choć powolny wzrost odsetka kastracji i sterylizacji zwierząt przebywających w schroniskach. Należy zauważyć, iż pozbawienie zdolności rozrodczych bezdomnych zwierząt jest jedną z najskuteczniejszych metod kontroli populacji i walki z bezdomnością zwierząt. Niemniej jednak, w wielu schroniskach zabiegi te wciąż nie zostały obligatoryjnie wprowadzone, z uwagi na brak środków

finansowych przeznaczonych na ten cel. Zabiegom sterylizacji i kastracji poddano w 2012 r. 22 242 psy oraz 6896 kotów.

Wykres 5. Liczba wysterylizowanych psów i kotów w 2012 r. w porównaniu do ogólnej liczby psów i kotów przebywających w 2012 r. w schroniskach.